

عنوان: بررسی دیدگاه پرسنل مامائی در خصوص مشکلات سیستم ارجاع (فوری یا غیر فوری) در واحدهای بهداشتی تحت پوشش مرکز شماره 2 اصفهان در طی سال 87 - 88
نویسندگان: - نسیم روح پرور زاده (کارشناس مامائی) - نفیسه آهنی (کارشناس مامائی) - نرجس قدیری (کارشناس مسئول سلامت خانواده و جمعیت) مرکز بهداشت شماره 2 اصفهان

مقدمه:

دستیابی به بالاترین حد ممکن سلامت، اصلی ترین هدف و فلسفه وجودی نظام سلامت است. برای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت مردم نظام سلامت بایستی خدمات مورد نیاز مردم را به شکل عادلانه تدارک ببیند. توزیع گسترده جمعیت در مناطق مختلف و محدودیت مالی و نیز توجه به اصول کارایی و اثر بخشی و اجرای مکانیسم های سطح بندی خدمات و سیستم ارجاع را اجتناب ناپذیرمی نماید. بنابر این پس از تعیین محل استقرار منابع در صورتی که تمامی خدمات تشکیل دهنده برنامه در یک سطح قابل ارایه نباشد، باید با برقراری ارتباط بین سطوح مختلف (ارجاع) امکان بهره مند کردن گروه هدف را از خدمات کامل برنامه فراهم ساخت. فرآیند درمان بویژه در مادران پرخطر مستلزم ارائه خدمات توسط سطوح مختلف تخصصی و غیر تخصصی می باشد که در قالب نظام ارجاع و پیگیری پیش بینی شده است. در سیستم استاندارد مراقبت مادران، زنان باردار یا زایمان کرده پس از مراجعه به واحد بهداشتی درمانی در صورت نیاز توسط ماما و با فرم ارجاع به پزشک و متخصص ارجاع می شوند سپس مراقبت های تکمیلی توسط متخصص انجام شده و با تکمیل فرم پس خوراند ماما از نحوه مراقبت ها مطلع می گردد. با توجه به مشکلات موجود بویژه عدم تکمیل فرم پس خوراند از سطح تخصصی لذا در این مطالعه برآنیم که از دیدگاه پرسنل مامائی مشکلات سیستم ارجاع را مورد بررسی قرار دهیم.

روش اجرا: این مطالعه توصیفی - تحلیلی است که داده های آن با استفاده از ابزارهای پایش impac (مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران) و با توجه به نتایج فرم های خود ارزیابی که توسط 23 نفر مامای شاغل در مراکز بهداشتی درمانی و 26 نفر مامای شاغل در پایگاه های بهداشتی در طی 2 مرحله ی پایش برنامه که به فاصله 6 ماه تکمیل گردید. سپس فرمهای مربوطه توسط نرم افزار برنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: نتایج حاکی از آن است که 22٪ از ماماها شاغل در مراکز در دور سوم پایش اظهار کردند که در فرآیند ارجاع مشکل ندارند و 78٪ این سیستم را دارای مشکل می دانند در پایگاه های بهداشتی 38/5٪ در روند ارجاع مشکل نداشتند و 61/5٪ سیستم ارجاع را دارای مشکل می دانند در پایش مرحله چهارم در مراکز 35٪ فرآیند ارجاع را بدون مشکل دانسته اند و 65٪ سیستم را دارای مشکل اعلام نمودند و در پایگاه های بهداشتی 50٪ بدون مشکل و 50٪ فرآیند ارجاع را دارای مشکل اعلام نمودند.

بحث و نتیجه گیری:

ارجاع نتیجه ی طبیعی سطح بندی است و هنگامی باید برای برقراری زنجیره ی ارجاع تلاش کرد که تمامی خدمات تشکیل دهنده برنامه در یک سطح قابل ارائه نباشد. برقراری زنجیره ی ارجاع بین دو سطح افزون بر عناصر ساختاری (محل استقرار منابع) وابسته به عناصر رفتاری چه از سوی ارائه کنندگان و چه از سوی دریافت کنندگان خدمت است. با اجرای مداخلات صحیح نظیر توجیه و حساس سازی پزشکان و متخصصین در خصوص تکمیل فرم پس خوراند و مطلع نمودن ماما از نحوه ی درمان و لزوم پیگیری های آن بویژه در ارائه مراقبت به مادران پر خطر می توان به ارتقاء کیفی مراقبت های بهداشتی اطمینان بیشتری داشت.

کلید واژه ها: سیستم ارجاع - پرسنل مامائی - impac